

MÅL 3: SÄKERSTÄLLA HÄLSOSAMMA LIV OCH FRÄMJA VÄLBEFINNANDE FÖR ALLA I ALLA ÅLDRAR

Mål 3 syftar till att säkerställa hälsa och välmående för alla människor och fokuserar både ekologiska, ekonomiska och sociala faktorer som påverkar hälsan.

Delmål

3.1 Till 2030 minska mödradödligheten i världen till mindre än 70 dödsfall per 100 000 förlossningar med levande barn.

3.2 Senast 2030 säkerställa att inga spädbarn eller barn under fem år dör av orsaker som hade kunnat förebyggas. Alla länder bör sträva efter att minska den neonatala dödligheten till högst tolv dödsfall per 1 000 levande födda och dödligheten bland barn under fem år till högst 25 dödsfall per 1 000 levande födda.

3.3 Senast 2030 utrota epidemierna av aids, tuberkulos, malaria och försummade tropiska sjukdomar samt bekämpa hepatit, vattenburna sjukdomar och andra smittsamma sjukdomar.

3.4 Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.

3.5 Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.

3.6 Till 2020 halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.

3.7 Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive familjeplanering, information och utbildning, och att reproduktiv hälsa integreras i nationella strategier och program.

3.8 Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

3.9 Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark.

3.a Stärka genomförandet av Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll i alla länder, där så är lämpligt.

3.b Stödja forskning om och utveckling av vaccin och läkemedel mot de smittsamma och icke-smittsamma sjukdomar som i första hand drabbar utvecklingsländer. Sörja för tillgång till ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin, i enlighet med Doha-deklarationen om TRIPS-avtalet och folkhälsa, i vilken det bekräftas att utvecklingsländerna har rätt att fullt ut utnyttja den flexibilitet som avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter erbjuder för att skydda folkhälsan och, framför allt, säkerställa att alla har tillgång till läkemedel.

3.c Väsentligt stärka finansieringen av hälso- och sjukvården liksom insatserna för att rekrytera, utveckla, utbilda och behålla hälso- och sjukvårdspersonal i utvecklingsländerna, särskilt i de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

3.d Stärka alla länders, i synnerhet utvecklingsländernas, kapacitet när det gäller tidig varning, riskreducering och hantering av nationella och globala hälsorisker.

Här berättar RFSU och PRO Global om hur de ser på de åtaganden som gjorts i mål 3.

Jämfört med millenniemål 4, 5 och 6 som fokuserade på hälsa, är mål 3 i den nya globala målen för hållbar utveckling ett stort steg framåt. Dels för att det inkluderar alla människor och alla åldrar, dels för att det siktar på hälsa och välmående i en bredare bemärkelse – inte bara avsaknad av sjukdom och död. Det har även skett en förskjutning i fokus från enbart smittsamma sjukdomar till att även inkludera utbredda icke smittsamma sjukdomar såsom hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes, cancer och demens.

Icke-diskriminering och allas lika möjligheter är grundprinciper i Agenda 2030 och målet om att uppnå hälsa för alla. Både RFSU och PRO Global menar att mål 3 i grunden är en fråga om jämlikhet och måste ses i ljuset av de andra målen och de övergripande principerna.

”Det går inte att minska fattigdomen och nå en hållbar utveckling om människor inte är friska och mår bra. Om vissa grupper diskrimineras och inte får hälsovård och information kan utvecklingen inte gå framåt på ett rättvist sätt”, säger Karin Nilsson, sexualpolitiskt sakkunning på RFSU.

”Att stoppa mödradödligheten och aidsepidemin genom att öka tillgången till vård, information och undervisning om sexuell och reproduktiv hälsa, inklusive preventivmedel, är avgörande för att hälsomålet ska nås i alla länder.”

Trots att båda organisationerna är överens om att vissa skrivningar och perspektiv hade kunnat tydliggöras mer, exempelvis äldresperspektivet, fokuserar de nu på att använda målet för att fortsätta utveckla det utrymme som åtagandena gett. De menar att mål 3 och agendan i stort har många viktiga punkter att ta fasta på och utgör en bra ram för fortsatt arbete. För att göra just detta fortsätter PRO Global och RFSU att driva sina kärnfrågor. PRO Global tar vidare sitt arbete för att lyfta äldres rättigheter och motverka diskriminering.

”Det handlar om att se äldre och ta dem på allvar, att inse att de är en resurs och se till att de finns representerade både i media och i beslutsprocesser”, säger Alfhild Petré, sammankallande kring påverkan och utbildning på PRO Global.

RFSU, som har allas rätt till sexuell och reproduktiv hälsa som en kärnfråga, kommer att följa upp hur internationella och svenska löften omsätts i handling, och hur frågorna framöver får politiskt och finansiellt stöd. De kommer även att fortsätta arbetet tillsammans med samarbetspartners runt om i världen för att mobilisera stöd för detta utifrån ett starkt rättighets- och jämställdhetsperspektiv.

”**DET GÅR INTE ATT
MINSKA FATTIGDOMEN
OCH NÅ EN HÅLLBAR
UTVECKLING OM
MÄNNISKOR INTE ÄR
FRISKA OCH MÅR BRA**”

*Karin Nilsson, sexualpolitiskt sakkunning
på RFSU*